

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

The USAID DOBRE Program

Просторове планування розвитку
територіальних громад

Spatial planning of the development of territorial
communities

by Boryshkevych, Iryna Piatnychuk

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ
ЦЕ ДОБРЕ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Знайомство

**ІРИНА
БОРИШКЕВИЧ**

к.е.н., викладач кафедри управління та бізнес-адміністрування РНУ, голова Ради з науково-дослідної роботи студентів, аспірантів та молодих вчених РНУ, менеджер та спікер Школи бізнесу і менеджменту, учасник вітчизняних та міжнародних проєктів, керівник та член робочих груп з освітніх стратегій та бізнес-стратегій.

Ірина Борышкевич, Ірина Ріатнучук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Знайомство

ІРИНА П'ЯТНИЧУК

Ірина П'ятничук – завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидат економічних наук, доцент.

Координатор Школи управлінців нової генерації, менеджер та спікер Школи бізнесу і менеджменту, учасниця вітчизняних та міжнародних проєктів.

Експерт регіонального акселератора GCIP для інновацій, технологій та стартапів у Івано-Франківській обл.

Ірина Богуськевич, Ірина П'ятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

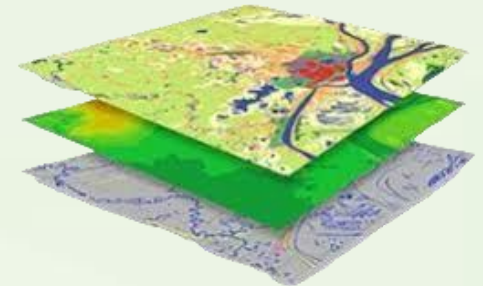
UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Структура вебінару

- Сутність просторового планування та його необхідність для ТГ
- Особливості інтегрованого просторового планування
- Концепція просторового розвитку
- Комплексний план просторового розвитку ТГ
- Структура концепції просторового розвитку
- Етапи розробки концепції просторового розвитку

Ірина Борухкевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що таке просторове планування?

В українському законодавстві термін «просторове планування» відсутній. Його українські містобудівельники «запозичили» в європейських країнах і почали вживати у своєму професійному середовищі як синонім словосполучення «містобудівна діяльність».

Ірина Борухкевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що таке просторове планування?

Просторове планування розвитку територіальних громад являє собою спробу суспільства впливати на розподіл ресурсів та людської діяльності на основі принципів сталого розвитку.

Таким чином, документація з просторового планування повинна правильно враховувати екологічні проблеми, належне управління водними ресурсами, стійку мобільність, захист культурної та природної спадщини, а також вимоги, що виникають у зв'язку з необхідністю адаптації до зміни клімату.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Значення просторового планування для ТГ

Просторове планування дозволяє:

Рационально формувати простір відповідно до потреб громади та місцевих умов

Зберегти екологічні, культурні та ландшафтні цінності

Врахувати економічні та соціальні умови ОТГ

Ірина Богуськевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ще деякі трактування

Просторове планування — сукупність дій органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо визначення територій для розселення, місць застосування праці, відпочинку та оздоровлення, інженерно-транспортної інфраструктури, інших об'єктів шляхом розроблення, затвердження документації з просторового планування та дотримання її рішень.

Документація з просторового планування — затвержені текстові та графічні матеріали з просторового планування територій, регулювання їх розвитку, забудови та раціонального використання територій.

Ірина Богущкевич, Ірина Піатнучук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Які завдання для ТГ вирішує документація з просторового планування

Створення та підтримка
сприятливого життєвого
середовища

Забезпечення сталого
соціально-економічного
розвитку

Задоволення інтересів
громадян в усіх сферах
життєдіяльності

Створення робочих місць

Покращення
інфраструктури
населених пунктів

Визначення територій
для містобудівних потреб

Надання населенню
органами місцевого
самоврядування
високоякісних
і доступних
адміністративних,
соціальних та інших
послуг

Узгодження
інтересів держави та
територіальної громади

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що таке інтегроване просторове планування?

Інтегроване просторове планування виконує важливу комунікаційну функцію, метою якої є досягнення консенсусу щодо бачення розвитку території між стейкхолдерами та різними рівнями врядування – місцевим, районним, обласним.

Потреба в інтегрованому плануванні зумовлена значним ускладненням планувального процесу та постійними швидкими змінами в усіх сферах життя соціальними, економічними та політичними.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що таке інтегроване просторове планування?

Інтегроване просторове планування

Інтегрованість

врахування всіх сфер життєдіяльності (економіки, медицини, сфери послуг, культури, екології) та залучення широкого кола заінтересованих сторін (локальних бізнесів, представників влади)

Простір

будь-які планувальні рішення мають бути покладені на мапу території

Ірина Богущкевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIwersytET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Приклад інтегрованого підходу до планування розвитку територій

Інтегрована мапа
просторового розвитку

**PIDVOLOCHYSKA
AH**
Інтегрована мапа просторового
розвитку

ТЕРИТОРІЇ ПРІОРИТЕТНОГО МІСТОВУДІВНОГО РОЗВИТКУ

Рациональне використання території, стабільний розвиток територій в межах населених пунктів, збільшення обсягів культурної спадщини та спортивного мовлення, збільшення туристичної, створення сприятливих умов для проживання населення, збалансована інфраструктура, системи публічного простору та громадського управління, політична стабільність, територія відкрита на нові технології та інноваційні технології, відновлення природних територій з подальшим використанням їх у культурних, навчальних з парках, збереження, транспортування, економіко-соціальної сфери та процесів, обслуговування АПК, інтеграція, покращення транспортної інфраструктури.

- Сильні території
- Виробничі території, в т.ч. с/г підприємства, інженерних та конструкторських офісів

ТЕРИТОРІЇ ПРІОРИТЕТНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Рациональне використання та прискорення відновлення природно-ресурсного потенціалу, стабільного розвитку місцевих територій у частині збільшення обсягу виробництва с/г продукції, збільшення ефективності с/г діяльності шляхом залучення інвестицій, підвищення рівня життя

- Сільськогосподарські території
- Планетичний розвиток малих фермерських господарств

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ АГРОПРИСЛОВНОГО КОМПЛЕКСУ

- Виробничі кооперативи (Кірибині Галицькі; Шинченівські-Кобилівські, Турна-Фашівка-Тарноград)
- Багатофункціональні виробничо-інтегровані кооперативи з центром у с.Квінтки, с.Камінь-с.Іванівка)
- Агроінноваційний виробничий комплекс "АГРОЕКОПАРК" у Підволочиську

ТЕРИТОРІЇ АКТИВІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ТА РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Висока якість роботи на воді повної, природозбереження та рекреаційно-туристичної функції, зона пріоритетної парадигми інтеграції інфраструктури та ландшафтного відновлення ліній, ландшафтної спадщини території, збереження природних ландшафтів, зона створення водосховища та туристичного маршруту (пеший, водний, велосипедний, їзда, веломобілі, водному біатлону, водні, зона активного, зустрічного, пошукового та екологічного водного туризму, фестивалі діяльності

ВОДО-ЗЕЛЕНІЙ КАНАЛ: Р. ЗБРУЧ ТА ПРИТОКИ

Зона передбачена для збереження прибережних територій відстані р. Збруч у Скалаті, р. Вішня, Бабосівці. Близько відстані населених пунктів, природно-заповідних та заповідних територій, формування агро-зеленої зони з інтегрованою рекреаційною функцією біля води, у т.ч. створення веломобільних, водних, їзда або їждою маршрутів активної туристичної діяльності. Організація системи публічного простору, інтеграція спільних туристичних об'єктів та їх відвідуванню біля води (показати теплозону).

Господарська діяльність в межах зони об'єктами природозбереження, лісами, водним анклавами

ЗЕЛЕНА ВІСЬ "ОПН СТРИПОВИЦЬКА" - ТОВТІВНИЙ ШТЕП - ПОДІЛІВНИСЬКИЙ ЛІС. КИВІВСЬКО-СІЛЬСЬКИЙ ЛІС. "МІДОСИ"

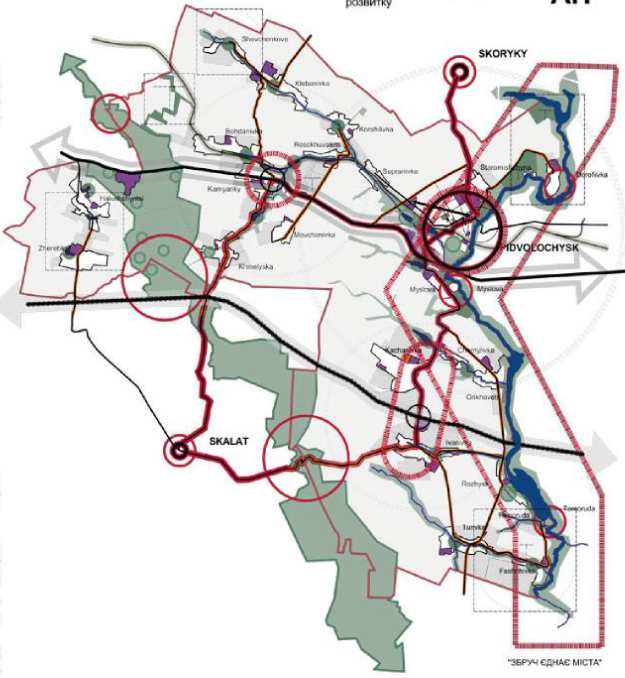
Зона передбачена для збереження природних заповідників та лісових територій з малим агро-лісовим інтервалом. В зоні спільного розроблення проектів із сусіднім громадами. Висхідний сирець території.

Господарська діяльність в межах об'єкту територіально-економічного фонду, державного реєстраційного фонду об'єктами природозбереження та лісовими анклавами.

РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Створення нової дорожньої транспортної інфраструктури для покращення проживання населення в межах громад та транспорт, створення системи велосипедів, покращення маршрутів і громад з метою локальної організації в просторі забезпечення безпеки дорожнього руху, оптимізація системи громадського транспорту та транспортної мережі, створення транспортних мереж, збалансовані мережі.

- Міжнародний автомобільний транспортний коридор (МТК) з визначенням зони (типу) концентрації об'єктів автомобільного сервісу, а також можливість створення транспортно-логістичних центрів. Така зона пропонується в р-ні смт Підволочиськ, с.Камінь вздовж траси Е-50
- Зони обмеження дальності у зв'язку з резервуванням територій під МТК "Європа-Азія" (дальнострокова перспектива)
- Відкриті дороги, які потребують реконструкції
- Створення нових дорог
- Затяжки

- Симуляція розвитку віддалених, малонаселених населених пунктів (зона особливих умов)
- Симуляція розвитку віддалених, малонаселених населених пунктів зокрема за рахунок розвитку туризму
- Спільний проект: маршрут "Скорий-Підволочиськ-Скалат"
- Зони спільної активності з прилеглими громадами
- Зони концентрації проектів, ключові території

Турна Ворушка

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

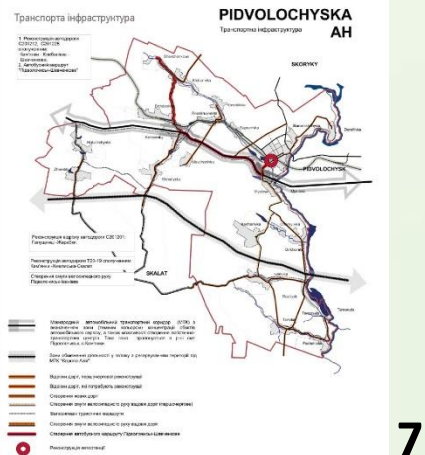
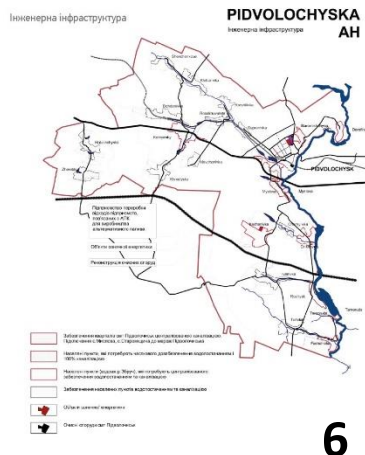
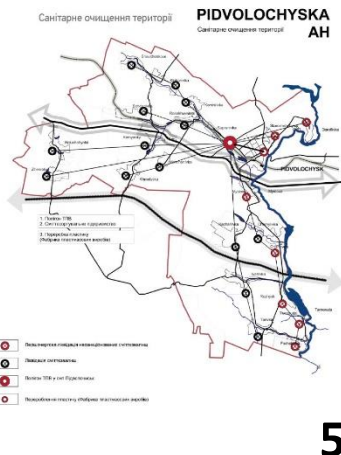
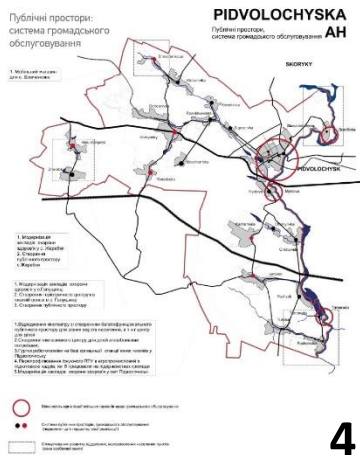
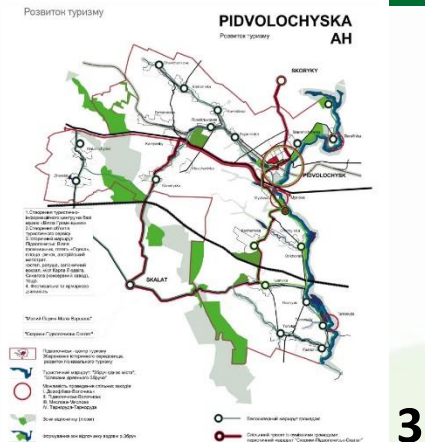
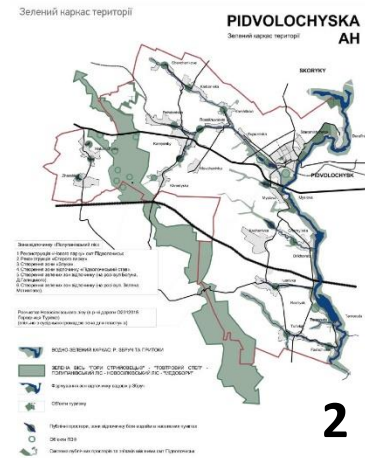
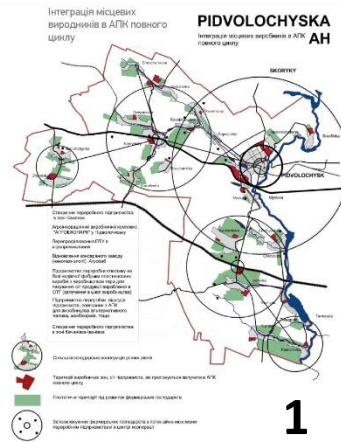
UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Приклад інтегрованого підходу до планування розвитку територій

- 1 – інтеграція місцевих виробників в АПК,
- 2 – зелений каркас,
- 3 – розвиток туризму,
- 4 – публічні простори,
- 5 – санітарне очищення,
- 6 – інженерна інфраструктура,
- 7 – транспортна інфраструктура

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIwersytet
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Цінність інтегрованого просторового планування для ТГ

Ірина Ворушкєвич, Ірина Піатнєчук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Різновиди просторового планування

Критерій:
Можливість
виходити
за юридичні рамки

Формальне планування
(Hard planning)
/
Неформальне планування
(Soft planning)

Інтегроване планування
(Integrated planning)
/
Секторальне планування
(Ad-hoc planning)

Критерій:
Цілісність
(холістичність)

Критерій:
Орієнтація на
майбутнє

Стратегічне планування
(Strategic planning)
/
Секторальне планування
(Ad-hoc planning)

Міське планування та дизайн
(Urban planning)
/
Регіональне планування
(Regional planning)

Критерій:
Географічний
масштаб

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що таке концепція просторового розвитку?

Концепція просторового розвитку ТГ є інструментом просторового планування.

Це документ, що відображає стратегічні напрямки розвитку території із врахуванням всіх ключових сфер її життєдіяльності — соціальну, економічну, мобільність, навколишнє середовище та ландшафт, культуру, історичну спадщину, освіту, охорону здоров'я та ін.

Розробка концепції обов'язково передбачає залучення всіх заінтересованих сторін (жителів, бізнесу, громадськості).

Ірина Богущкевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Чому важлива концепція просторового розвитку?

Концепція просторового розвитку в Україні належить до так званих неформальних документів (soft planning). Розробка та впровадження таких документів, на відміну від формальної містобудівної документації, жорстко не регулюються законодавством.

Концепція має стати основою для складання завдання на розроблення Комплексного плану. У разі відсутності концепції інтегрованого розвитку – завдання на Комплексний план має проходити процедуру громадського обговорення.

Ірина Богущкевич, Ірина Пiatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Онлайн-платформа для прискорення впровадження просторового планування

ГОЛОВНА

КОРИСНЕ

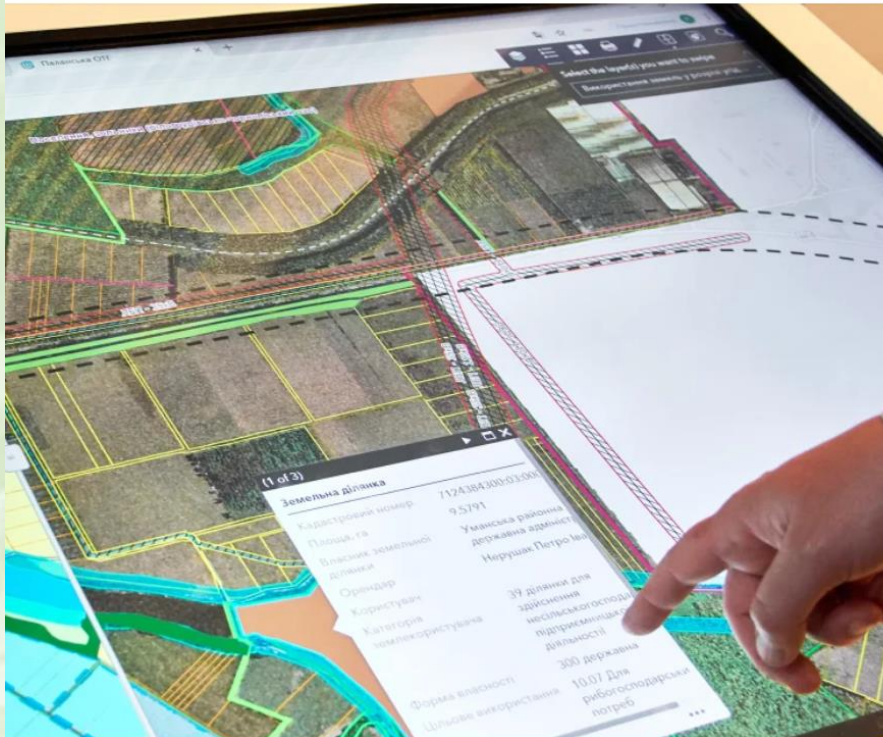
КАБІNET

68

Версія для слабоворих

Зв'язатися з нами

Завдання на розроблення комплексних планів просторового розвитку

Сервіс допомагає територіальним громадам у формуванні завдання на розроблення комплексного плану просторового розвитку територій територіальних громад.

ПОЧАТИ

Ірина Ворушкєвич, Ірина Ріатнєчєк

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Онлайн-платформа для прискорення впровадження просторового планування

Мета онлайн-форми – допомогти громадам розпочати впровадження просторового планування територій, а відтак прискорити повоєнне відновлення країни.

За даними Всеукраїнської асоціації громад, із 440 опитаних громад 41% вже прийняли рішення про розробку комплексних планів просторового розвитку і лише 8% змогли самостійно розробити технічне завдання на таку розробку. Онлайн-платформа дозволить пришвидшити та оптимізувати цей процес.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Можливі напрямки використання концепцій просторового розвитку

- включення до стратегії розвитку ТГ;
- підґрунтя для технічних завдань з розробки містобудівної документації;
- використання в ході заходів з учасницького планування та громадського залучення;
- підготовка інвестиційних паспортів та пропозицій для потенційних інвесторів.

Iryna Borushkevych, Iryna Piatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Структура концепції просторового розвитку ТГ

Вступ містить

- мету концепції та опис етапів її створення;
- опис процесу участі жителів та представників інших заінтересованих сторін у розробці концепції просторового розвитку;
- інформацію про опорні документи та джерела даних, що були використані.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Структура концепції просторового розвитку ТГ

Структурний аналіз містить

- секторальний аналіз;
- загальну аналітичну мапу, що відображає ключові тенденції розвитку;
- результати PEST та SWOT та TOWS аналізу;
- аналіз заінтересованих сторін;
- аналіз альтернативних сценаріїв розвитку громади.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Структура концепції просторового розвитку ТГ

«Картина майбутнього» громади

Відображає: візію, цілі та пріоритетні напрямки розвитку території.

Базується на аналізі альтернативних сценаріїв розвитку.

Представлена у вигляді схеми із текстовим описом.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Структура концепції просторового розвитку ТГ

Концепція

Представлена інтегрованою мапою, що є результатом синтезу ключових напрямків розвитку та набором різноманітних тематичних схем.

Поєднує візію та план території (наприклад, схема планування території ТГ).

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Структура концепції просторового розвитку ТГ

Дорожня карта (впровадження)

Дорожня карта відповідає на питання: як? хто? і коли?

Передбачає розробку послідовних кроків імплементації концепції.

Складові: дорожня карта впровадження, матриця проектів, вибір фокусованої території та демонстраційних проектів.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що нам дає концепція просторового розвитку як координаційний інструмент?

- допомагає налагодити діалог між різними групами заінтересованих сторін щодо майбутнього розвитку території;
- сприяє консенсусу між різними рівнями врядування (місцевим – районним – обласним) та всередині громади;
- дає можливість запланувати розвиток враховуючи прилеглі території: перспективний план об'єднання, сусідні населені пункти, зовнішні точки тяжіння тощо;
- гнучко реагує на зміни та пристосовується до контексту та проблематики окремої ТГ.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

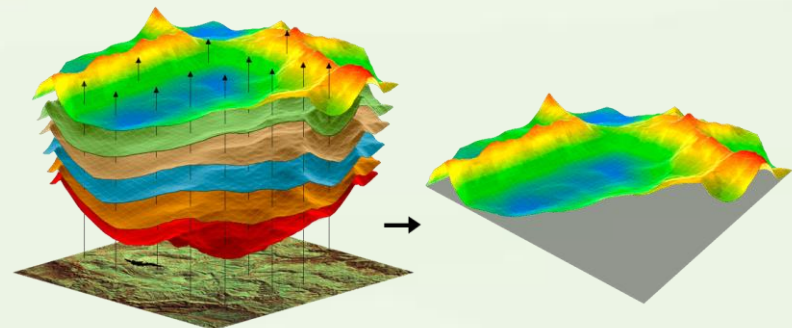
UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що нам дає концепція просторового розвитку як просторове дослідження?

- окреслює поточну соціально-економічну ситуацію в ТГ;
- надає загальне бачення розвитку всієї ТГ. Відображає зони, придатні для сталого економічного розвитку та визначає відповідні пріоритетні території;
- встановлює пріоритетність окремих сильних сторін (якостей, ідентичності територій) та потенціал для розвитку громади.

Ірина Богуськевич, Ірина Пiatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Що нам дає концепція просторового розвитку як неформальний план?

- не несе юридичних зобов'язань для користувачів землі, однак має бути врахований органами місцевого самоврядування;
- створює аналітичну основу для формування технічних завдань на розробку містобудівної документації;
- включає створення сценаріїв розвитку соціальної та транспортної інфраструктури, екологічного аудиту та ландшафтного плану території ТГ, а також розробку пілотних проектів залучення інвестицій.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

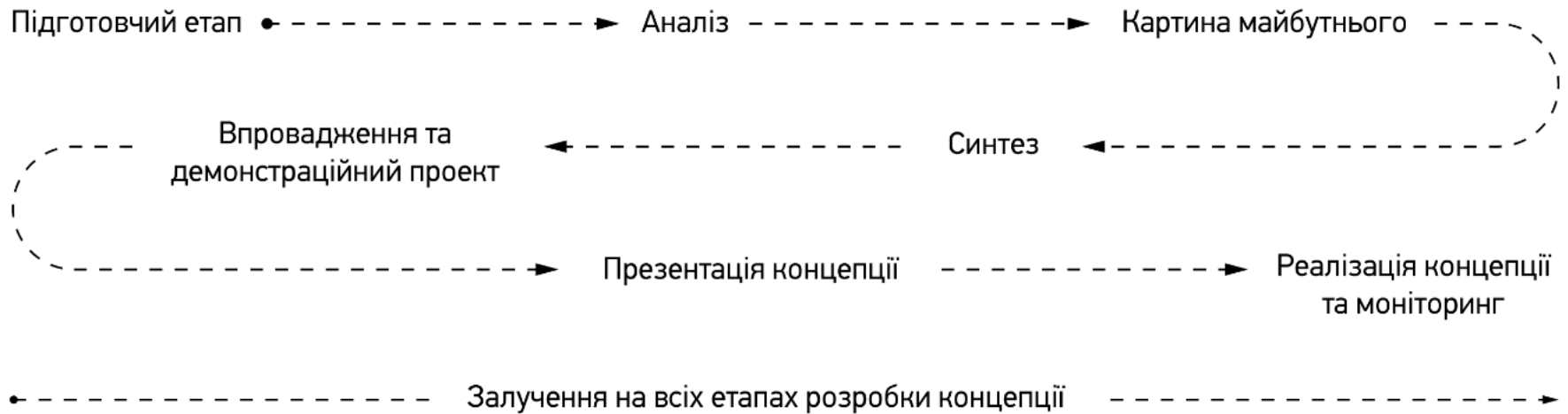

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Етапи розробки концепції просторового розвитку

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Підготовчий етап – команда розробників

Проектний склад (постійна група)

Сектор	Склад	Функції
Місцеве самоврядування	Голова ТГ та/або його заступник	<ul style="list-style-type: none"> підвищує ймовірність імплементації концепції; включення концепції у формальну документацію.
Громадський сектор	Представник громадськості, що займається місцевим розвитком	<ul style="list-style-type: none"> концепція враховує позицію та потреби громадського сектору; концепція стає легітимною; підвищується рівень довіри до владних органів.
Просторовий розвиток	Експерт з інтегрованого просторового планування	<ul style="list-style-type: none"> концепція включає сучасні підходи інтегрованого/стратегічного просторового планування; концепція створюється на принципах сталого розвитку.
Містопланування	Архітектор та/або землевпорядник	<ul style="list-style-type: none"> відповідальний за створення містобудівної документації у ТГ.

Група Borushkevych, Група Piatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Підготовчий етап – команда розробників

Проектний склад (постійна група)

З цього складу 2 особи мають взяти на себе роль:

- **координатора**, завданням якого є координування загального процесу роботи команди та забезпечення рівномірності впливу членів команди на процес та результат інтегрованого просторового планування;
- **відповідального** за залучення заінтересованих сторін у процес розробки концепції просторового розвитку.

Ірина Богущкевич, Ірина Піатнчук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

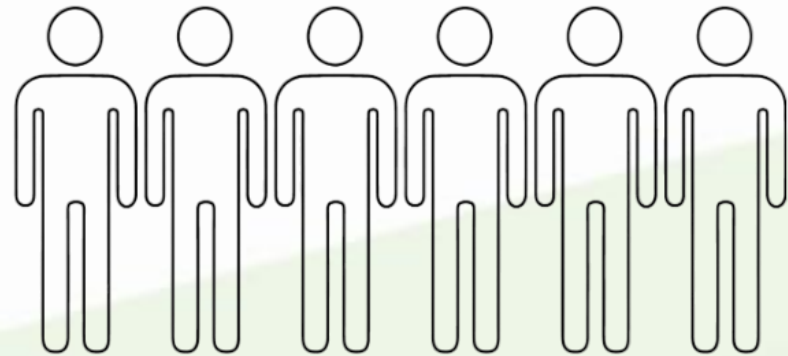
**Global
Communities**
Ukraine

Підготовчий етап – команда розробників

Розширений склад (експертна група)

залучення зовнішніх та/або
внутрішніх фахівців

економіст, еколог, географ, соціолог,
історик, краєзнавець тощо

Ірина Богуськевич, Ірина Піатнучук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Підготовчий етап – команда розробників

У процесі розробки концепції просторового розвитку ТГ на різних етапах повинні бути також залучені:

- **представники** департаментів місцевого самоврядування, сстарости сіл, які входять в ТГ, представники закладів державної соціальної сфери та комунальних служб;
- **ключові заінтересовані сторони** – представників різних соціальних та вікових верств – діти та молодь, люди старшого віку, маломобільні верстви населення, різний бізнес тощо.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

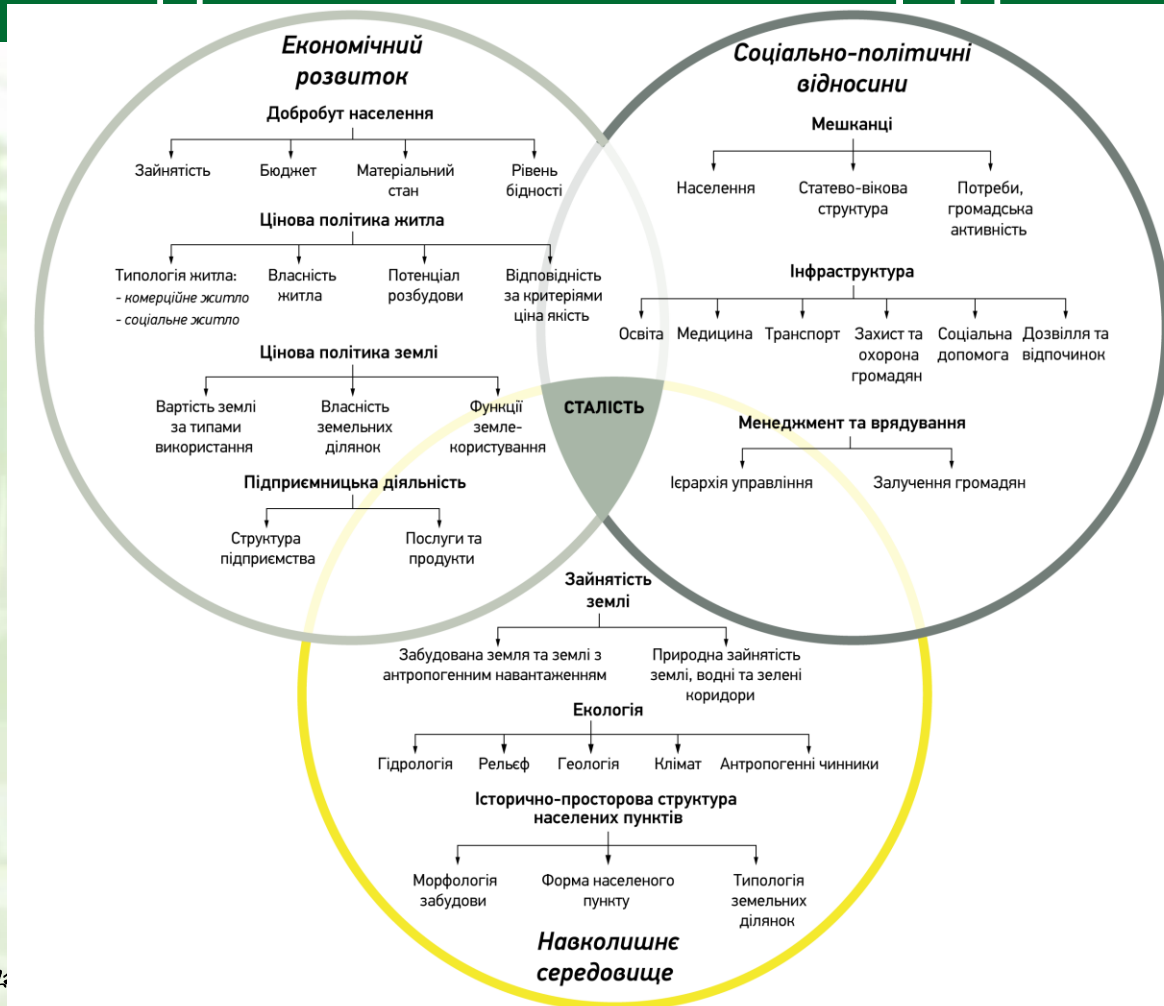

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Підготовчий етап – збір даних

Ірина Вовчак

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ключові дані, які потрібно взяти до уваги під час аналізу соціально-просторових особливостей громади

Демографічні

Статеві-вікова структура та етнічна структура

Природний та механічний (міграція) приріст/скорочення.

Динаміка населення за населеними пунктами

Інфраструктура

Забезпеченість населення закладами інфраструктури

Присутність на території громади об'єктів сфери послуг

Інфраструктура спорту та дозвілля

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ключові дані, які потрібно взяти до уваги під час аналізу соціально-просторових особливостей громади

Мобільність

Транспортна доступність
(доступність до центру ОТГ, району
та області, громадський транспорт)

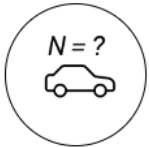
Зв'язаність населених пунктів

Якість дорожнього покриття

Безпека руху

Кількість зареєстрованих на
території громади транспортних
засобів

Наявність та якість пішохідної та
велосипедної інфраструктури.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIwersytet
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ключові дані, які потрібно взяти до уваги під час аналізу соціально-просторових особливостей громади

Зайнятість земель та їх юридичний статус (власність, цільове призначення)

Частка с/г земель (та її підкатегорій – рілля, пасовища, багаторічні насадження та інші)

Частка лісів

Частка природоохоронних територій

Водойма

Кількість забудованої території

Кількість вакантних земель до загальної площі ОТГ

Ірина Богуськевич, Ірина Піатнучук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ключові дані, які потрібно взяти до уваги під час аналізу соціально-просторових особливостей громади

Економіка. Зайнятість та добробут. Бюджет

Кількість суб'єктів господарювання (zareєстрованих у межах громади та поза, але фізично перебувають на її території)

Основні джерела надходження до бюджету

Зайнятість населення за галузями економіки

Середньорічна зарплата (розмір пенсії та стипендій)

Частка людей, що живе за межею бідності, перебувають у складних життєвих обставинах та отримують соціальну допомогу від держави (субсидії)

Фінансова спроможність (власні доходи на одного мешканця, частка власних податкових надходжень у структурі бюджету, рівень дотаційності бюджету, капітальні видатки на одного мешканця)

Питома вага видатків на утримання апарату управління у власних ресурсах

Динаміка надходжень місцевих податків та зборів

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ключові дані, які потрібно взяти до уваги під час аналізу соціально-просторових особливостей громади

Екологія (стан довкілля). Енергоефективність

Якість води, ґрунтів та повітря

Витрати на утеплення житла та витрати електроенергії

Основні джерела забруднення

Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ

Наявність переробки сміття

Культура, історія

Наявність історико-культурних пам'яток (внесених у реєстр і поза ним)

Наявність музеїв

Місцеві особливості нематеріальної культури – звичаї, свята, місцева кухня, музичні гурти, ментальний образ місцевості та її ідентичність

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ключові дані, які потрібно взяти до уваги під час аналізу соціально-просторових особливостей громади

Політика. Релігія

Наявність політичних партій,
громадських організацій, релігійних
спільнот та кількість активних
членів, сфера їх діяльності

Житло, громадський простір. Містобудівна та інша документація

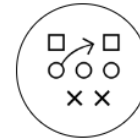
Інформація про житловий фонд,
його тип, стан та власність

Наявність та стан громадських
просторів

Стан містобудівної документації ОТГ
та сусідніх територій (генеральні
плани, детальні плани територій,
схеми планування району, області та
України)

Наявні інші документи, що
стосуються розвитку ОТГ – плани
соціально-економічного розвитку,
стратегії розвитку

Гуна Богданкевич, Гуна Галущук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Джерела даних

- Державна служба статистики;
- Обласні управління статистики;
- Департаменти органів місцевого самоврядування;
- Сільради;
- Архіви (історичні карти та кадастрові карти, історичний опис місцевості та інше);
- Податкова адміністрація;
- Держгеокадастр та інші держреєстри;
- Онлайн ресурси – публікації дослідницьких інституцій, карти (open street, тощо), звіти міжнародних організацій;
- Власні дослідження, наприклад проведення опитування громадської думки чи інших заінтересованих сторін;
- Жителі, що надають/позначають інформацію на онлайн картах.

Ірина Богущкевич, Ірина Пiatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Відображення даних, сфера «Здоров'я»

Проект інтегрованого розвитку «Чернівці – 2030»

ЦИФРИ & ФАКТИ

ПРИРОДНЕ СКОРОЧЕННЯ
населення Чернівців
за I/2 2016р

9.3

10000
населення

ЛІКАРЯ СТОМАТОЛОГА
на 10000 мешканців Чернівців.
Це показник, який характеризує, що
Чернівці має унікальну можливість стати
медичним центром для багатьох
українців, молдован і румунів
/аналогічний середній показник в
Україні – 6,7 лікарів
Румунія – 6,1
Молдова – 4,7/
Висока конкуренція впливає на вартість
та якість послуг.

202

МЕДИЧНІ УСТАНОВИ
різного профілю та
власності
знаходяться на
території Чернівців

39.5

ЛІЖКО-МІСЦЬ
на 10000 населення
- показник, який
характеризує Міську
мережу комунальних
лікувальних установ.

/в країнах ЄС даний показник
складає – 34,61 ліжка-місце.
В інших містах України даний
показник вищий за 50/

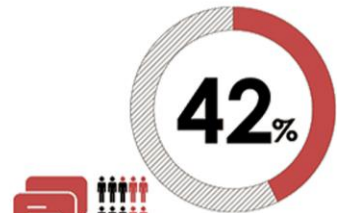
1999

СЕРЕДНІЙ РІК
МЕДИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ
в міських комунальних
лікарнях

5600

ЖИТЕЛІВ
Чернівецької та інших областей
в I/2 2016 року
отримали медичні послуги
у комунальних медичних
установах Чернівецької
міської ради на загальну суму
13 771 тис.грн.

ЧЕРНІВЧАН ВВАЖАЮТЬ,
ЩО ЯКІСТЬ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ
Є «ПОГАНОЮ»
/всукраїнське муніципальне
опитування/

755
грн

НА 1 МЕШКАНЦЯ
Чернівців в 2015 р.
ПОКАЗНИК ФІНАНСУВАННЯ
комунальних міських
лікувальних установ.

120

ПРИВАТНИХ МЕДИЧНИХ
ПРАКТИК
у місті Чернівці

2005

СЕРЕДНІЙ РІК
МЕДИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ
в міських комунальних
поліклініках та ЦПМСД

3 **ПРИВАТНІ**
КЛІНІКИ,
які обслуговують пацієнтів з усієї
України та близького зарубіжжя

/Центр лікування безлілля*,
ТЗОВ «Центр травматології та ортопедії»,
Центр відновлення зору Анатолія Сосни/

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Відображення даних, сфера «Здоров'я»

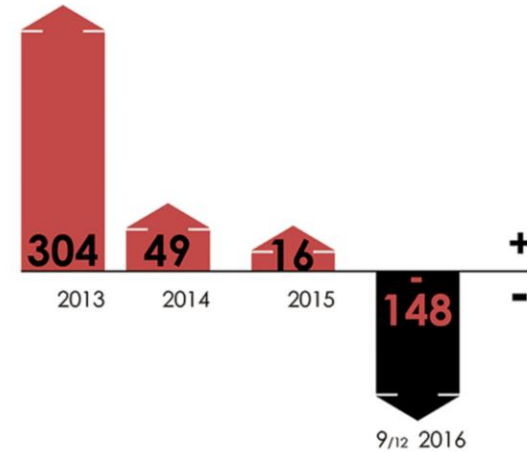
ГРАФІКИ & ТАБЛИЦІ

Динаміка загальних показників функціонування комунальної медичної мережі міст

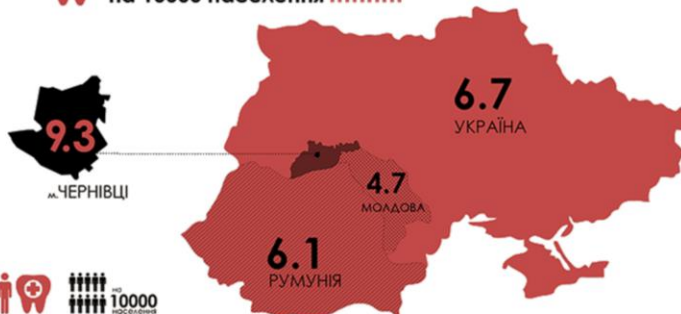
	Кількість закладів	Кількість лікарських посад	Кількість ліжок-місць	Кількість лікарських посад на 10000 населення	Кількість ліжок-місць на 10000 населення
ВІННИЦЯ	16	1148	1380	30,82	37,05
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	10	971	1055	39,47	42,88
ЛЬВІВ	23	-	3666	-	50,33
ТЕРНОПІЛЬ	8	970	1055	44,47	48,36
УЖГОРОД	5	423,9	656	36,90	57,11
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	10	897	1455	33,31	54,03
ЧЕРНІВЦІ	16	931	1055	34,95	39,61

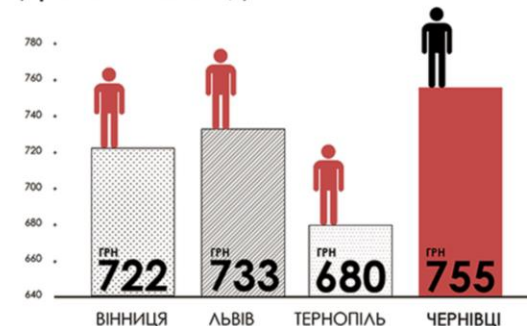
ПРИРОДНИЙ ПРИРІСТ /скорочення/ населення м.Чернівці

СЕРЕДНЯ КІЛЬКІСТЬ СТОМАТОЛОГІВ на 10000 населення

ОБСЯГ ФІНАНСУВАННЯ ГАЛУЗІ «Охорона здоров'я» з міського бюджету на 1 мешканця /грн. на 1 мешканця/

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIwersytet
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

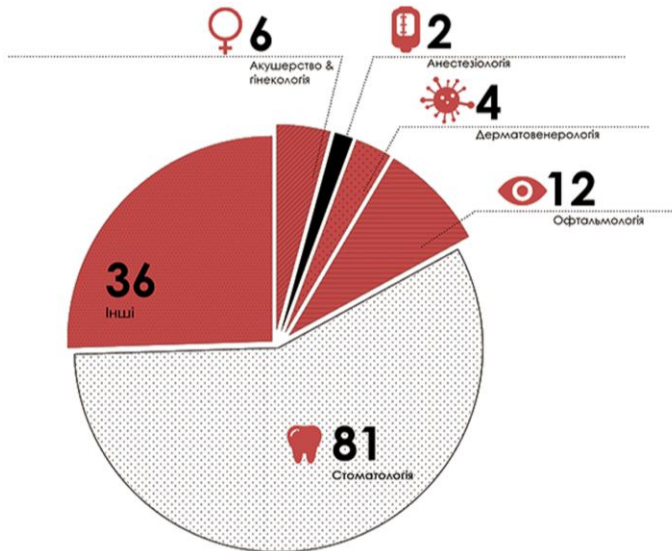
**Global
Communities**
Ukraine

Відображення даних, сфера «Здоров'я»

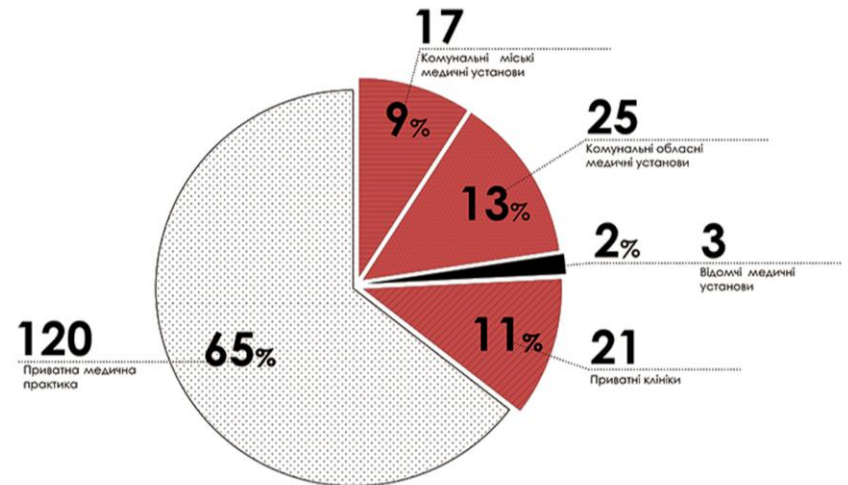
Проект інтегрованого розвитку «Чернівці – 2030»

СТРУКТУРА ЗА ПРОФЕСІЙНИМИ СПРЯМУВАННЯМИ приватного медичного бізнесу у Чернівцях

СТРУКТУРА ПРОФІЛІЮ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ міста Чернівці у 2016 році

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Аналіз – PESTLE

P

Політичні

E

Економічні

S

Соціальні

T

Технологічні

L

Правові

E

Екологічні

Ірина Богускевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Етапи здійснення PESTLE-аналізу

1
Виокремлення факторів, що знаходяться не під контролем громади і можуть вплинути на її діяльність.
Збір інформації по динаміці та характеру зміни кожного фактору.

2
Оцінка ступеню впливу кожного фактора.

3
Оцінка ймовірності зміни факторів у майбутньому.

4
Оцінка впливу факторів із врахуванням ймовірності їх змін.

5
Виокремлення можливих наслідків або зміни кожного фактору.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIwersytet
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Аналіз – SWOT

SWOT

STRENGTHS

WEAKNESSES

OPPORTUNITIES

THREATS

Ірина Борухкевич, Ірина Піатнучук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Аналіз – SWOT

- Мережа сільськогосподарських товариств і фермерських господарств;
- Більшість населення забезпечена централізованим водо- і газопостачанням;
- Кілька підприємств машинобудівної і харчової промисловості;
- Мережа освітніх, медичних, культурних і спортивних закладів;
- Соціальні і адміністративні служби з можливістю надання мобільних послуг;
- Історична спадщина – Нестора Махно;
- Досвід міжнародних грантових проєктів;
- наявна стратегія розвитку, ІП та генеральні плани;
- Бюджет участі;
- Громадська організація;
- Громадський хаб;
- Початок переходу на альтернативне паливо;
- Соціально відповідальний бізнес;
- Відсутність суттєвого забруднення довкілля.

- Резерв землі сільськогосподарського призначення;
- Перспективні ділянки для промисловості;
- Поклади глини і пісків;
- Розвиток кооперації у сільському господарстві;
- Розвиток риборозведення;
- Розвиток сонячної енергетики;
- Розвиток туризму, будівництво газо-проводу;
- Реконструкція і проведення водопостачання;
- Сортування і переробка відходів;
- Оптимізація мережі шкіл і закладів охорони здоров'я;
- Програми облаштування житла для ВПО і соціальної інфраструктури.

- Низький відсоток переробки сільськогосподарської продукції і тваринництва;
- Сезонна і тимчасова зайнятість;
- Високий рівень безробіття у більшості малих сіл;
- Частині великих і частині Гуляйполя відсутнє центральне водо- і газопостачання;
- Погана якість доріг, старі автобуси, ізолюваність деяких малих сіл;
- Нестача кваліфікованих кадрів;
- Великий відсоток зайнятості в бюджетній сфері;
- Застаріла система поводження з відходами;
- Замуленість річки і ставків;
- Старіння населення і депопуляції.

- Посухи;
- Розробка родовища залізної руди попри бажання громади;
- Неприєднання смт Залізничне до Гуляйпільської ОТГ;
- Міграція працездатного населення;
- Ізоляція і вимирання малих віддалених сіл;
- Близькість воєнних дій;
- Погана комунікація і низька якість втілення реформ.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Аналіз – «Дерево проблем»

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Аналіз – «Дерево проблем»

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

«Картина майбутнього» – візія

**Візія вказує до якого майбутнього прагне громада.
Важливо, щоб це майбутнє мотивувало більшість її
мешканців.**

Ірина Борухкевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Ознаки візії

- довгострокова і недосяжна;
- є дороговказом розвитку громади;
- є мотивацією до дії мешканців ТГ;
- грає центральну роль у розробці концепції просторового розвитку;
- служить основою для формування стратегічних цілей;
- опосередковано визначає операційні цілі та відбір проектів і заходів для досягнення цих цілей.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Піраміда «картини майбутнього»

Гуна Богущкевич, гуна і галузник

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Приклад візії

«Економічно самодостатня громада з власною ідентичністю, що цінує природне та культурне середовище свого життя».

Ірина Борухкевич, Ірина Пятничук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Стратегічні та операційні цілі

Стратегічні цілі — це пріоритетні напрями концепції просторового розвитку, які базуються на PESTLE, SWOT та інших аналізах. Число стратегічних цілей повинно бути невеликим (між 2 і 5).

Метою **операційних цілей** є відповідь на питання, яким чином будуть досягнуті стратегічні цілі та що потрібно для цього зробити, які завдання – проекти виконати – реалізувати?

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Стратегічні та операційні цілі

ВІЗІЯ	ПІДВОЛОЧИСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА – МІСТ МІЖ ЛЮДЬМИ, МІСТАМИ ТА КРАЇНАМИ, МІСТ ДО УСПІШНОГО І КОНКУРЕНТНОГО БІЗНЕСУ, ІННОВАЦІЙ, ГРОМАДА ЗДОРОВИХ ТА АКТИВНИХ ЖИТЕЛІВ, ЯКІ ДБАЮТЬ ПРО ПРИРОДУ ТА ЦІНЮТЬ ІСТОРІЮ	
СЕКТОР	СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ	ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ
Економіка. Бізнес. Сільське господарство	Ефективне функціонування та підвищення конкурентоспроможності громади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення сприятливих умов для інтеграції місцевих виробників в потужний агропромисловий комплекс повного циклу. 2. Переорієнтація структурних елементів виробничого потенціалу території, модернізація на основі передових та нешкідливих технологій. 3. Відновлення недіючих виробничих територій з подальшим перепрофілюванням їх у підприємства, пов'язані з переробкою, зберіганням, транспортуванням сільськогосподарської сировини та продукції, обслуговуванням АПК регіону тощо. 4. Залучення інвесторів. 5. Стабільний розвиток сільських поселень і міжсільських територій у частині збільшення обсягу виробництва с/г продукції, підвищення ефективності с/г, досягнення повної зайнятості населення і підвищення рівню його життя.

Iryna Borushkevych, Iryna Piatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

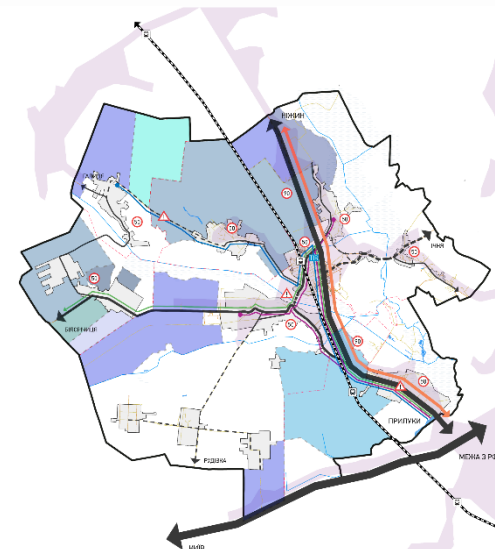
Карти та схеми секторального розвитку

Секторальні карти ілюструють вашу стратегію розвитку певної сфери життєдіяльності громади у прив'язці до конкретної території. Секторальні карти є наступним етапом після розробки стратегічних цілей.

АНАЛІЗ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Умовні позначення

- обмеження швидкості
- місце ДТП
- стоянка вантажівок
- дорога в огороженій зоні
- громадський транспорт
- Балчаківка - Прилуки (2 на день)
- Обічків - Прилуки (2 на день)
- Петрівка - Прилуки (2 на тиждень)
- траєкторія автобусів напрямком Чернівець - Хорів або Київ (разом 5-10 разів на день)

Ірина Богущкевич, Ірина Ріанушник

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Етапи розробки секторальних карт

1. Вибір секторів (напрямків) відповідно до стратегічних цілей, за якими буде розвиватись громада.
2. На основі аналітичних карт наносимо на секторальну карту всі наявні ключові об'єкти та інфраструктуру, що характеризує існуючий стан розвитку сектору ТГ.
3. Визначаємо проблемні зони та місця потенційного розвитку з точки зору можливості досягнення стратегічних цілей.
4. Визначаємо та наносимо території, що потребують захисту (природи, економічних ресурсів, спадщини).
5. Наносимо на карту ключові дії, об'єкти та інфраструктуру, позначаємо зони розвитку, що сприяють досягненню стратегічних цілей в секторі.

Людмила Богданківська, Людмила Пратичук

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

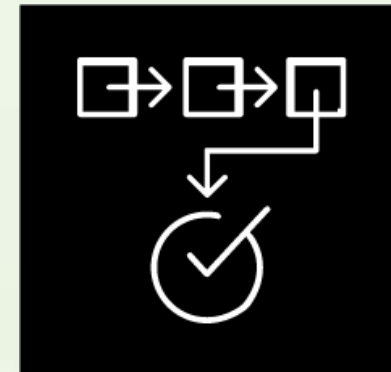
UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Дорожня карта

Дорожня карта — це графічне відображення етапів реалізації концепції просторового розвитку із вказаними проміжними результатами та часовими проміжками. Також у дорожній карті можуть бути зазначені задіяні населені пункти, люди та інституції/департаменти у реалізації концепції.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Завдання дорожньої карти

- графічно відображає етапи реалізації концепції, часові проміжки та контрольні точки реалізації чи важливі події;
- показує задіяних учасників та інституцій/департаментів на кожному етапі;
- синхронізує дії учасників задля ефекту синергії (спільної дії);
- є проміжною ланкою між операційними цілями та детальним планом впровадження концепції з фінансовою складовою;
- є більш гнучкою, ніж план, і може коригуватись за потреби.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

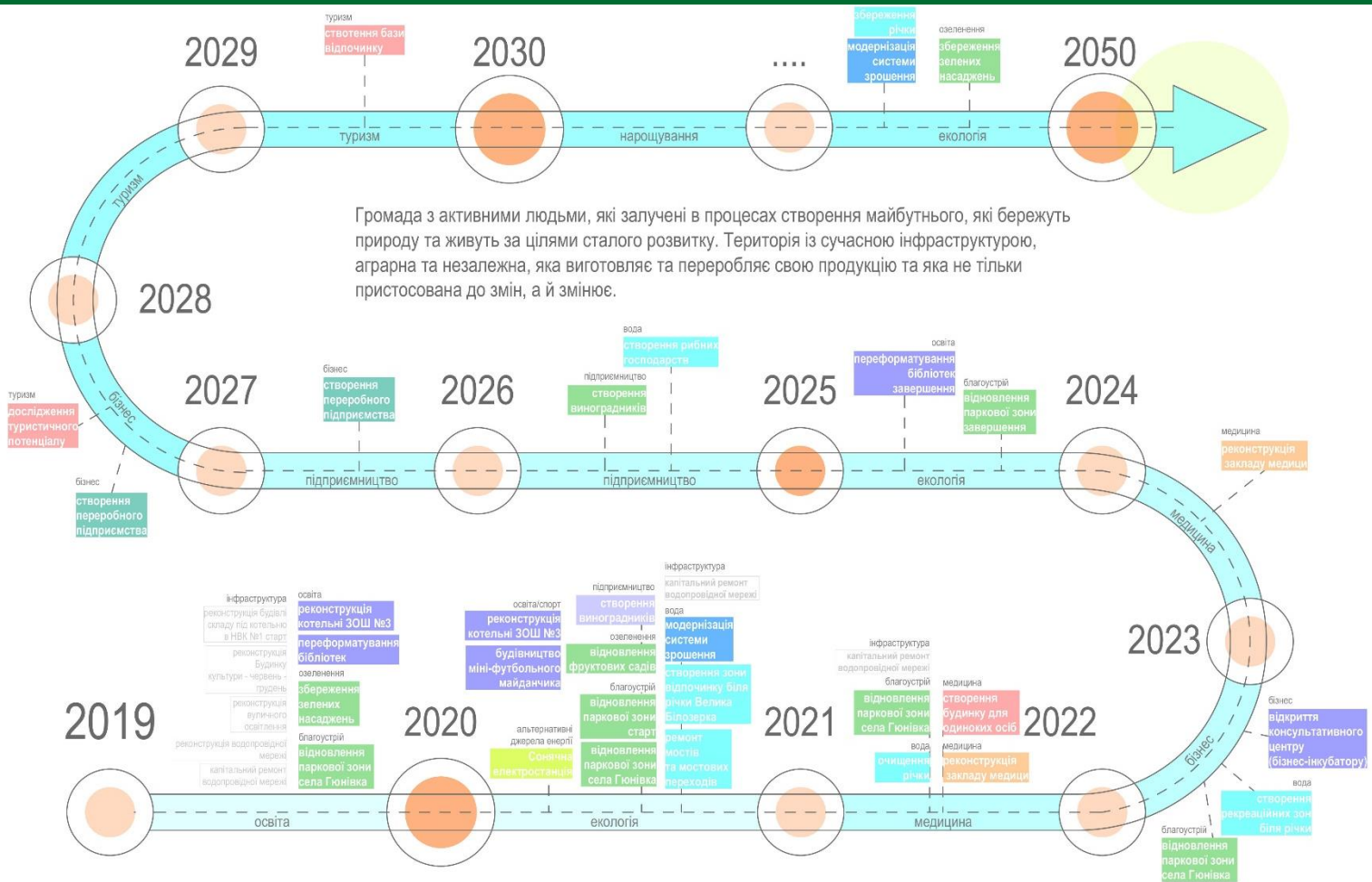

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Приклад дорожньої карти

Громада з активними людьми, які залучені в процесах створення майбутнього, які бережуть природу та живуть за цілями сталого розвитку. Територія із сучасною інфраструктурою, аграрна та незалежна, яка виготовляє та переробляє свою продукцію та яка не тільки пристосована до змін, а й змінює.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

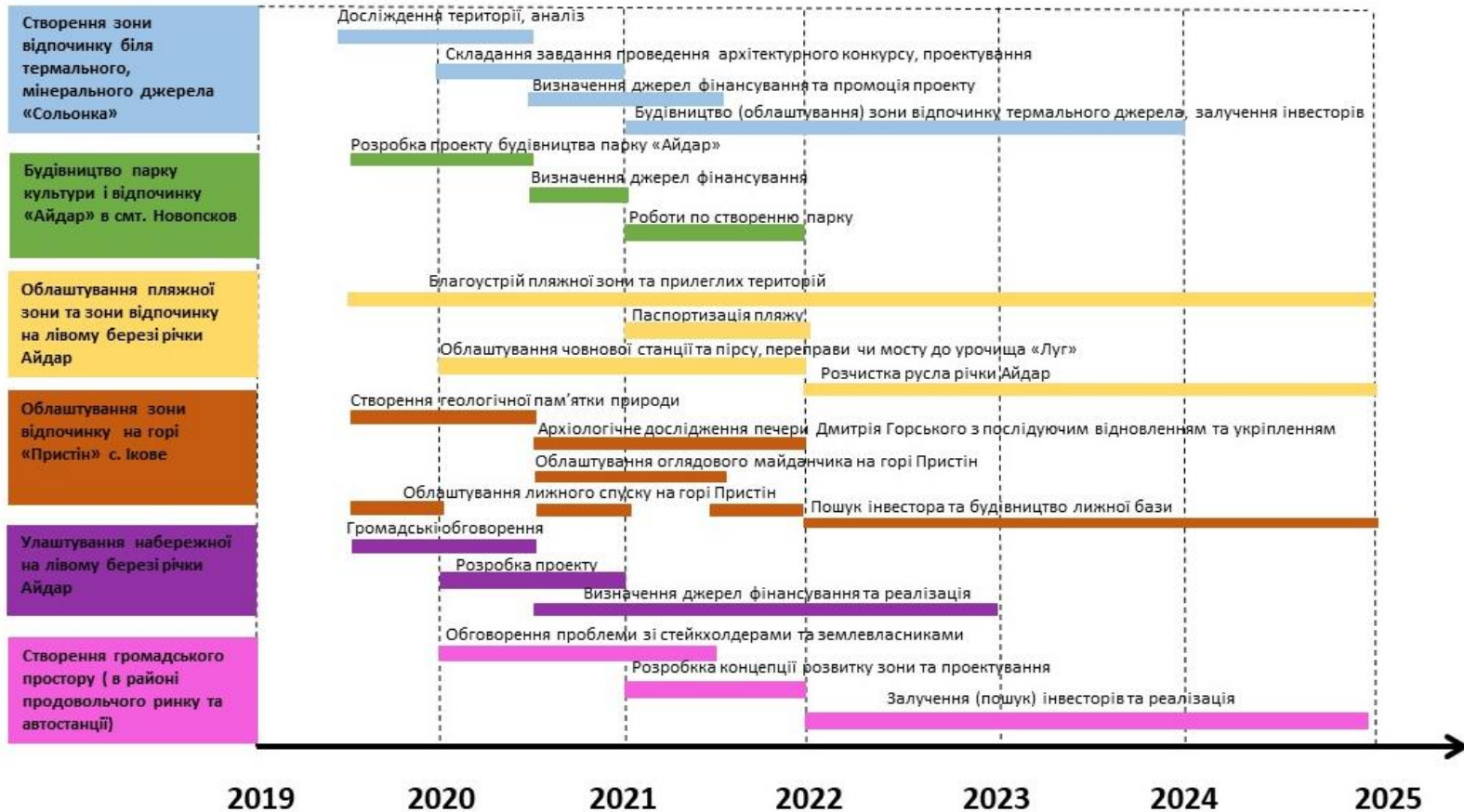

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Приклад дорожньої карти

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Приклади концепцій інтегрованого просторового розвитку

<https://hromada.canactions.com/rezultaty/>

Ірина Бoryshkevych, Ірина Piatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Корисні джерела

- [Онлайн-платформа для прискорення впровадження просторового планування](#)
- [Інтегроване просторове планування для ТГ](#)
- [Розробка комплексних планів: посібник для громад](#)
- [Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури територіальних громад](#)
- [Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель»](#)

Ірина Богущкевич, Ірина Пiatnychuk

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

**Global
Communities**
Ukraine

Дякуємо за увагу!

This presentation is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Global Communities and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Iryna Borushkevych, Iryna Piatnychuk